

Trytone 20

door: Aad van Nieuwkerk

20 jaar

75 releases

1000+ concerten

wat

Trytone is een muzikantencollectief. Trytone is ook een organisatie voor innovatieve muziek. Trytone is een groep muzikanten in Amsterdam (en daarbuiten) die al twintig jaar avontuurlijke muziek maken én toegankelijk maken. Jazz, impro, met soms niet-westerse elementen en soms hedendaagse gecomponeerde muziek, met CD-releases, concerten, multi-media performances, en festivals in Nederland en daarbuiten. Trytone is eigenlijk *DARE-tone*: echte muziek waar durf en lef voor nodig is.

twintig jaar

Het begon allemaal in 1998, toen een club muzikanten - allemaal net afgestudeerd aan het Amsterdams Conservatorium - mogelijkheden zocht om op te treden én om eigen werk uit te brengen op CD. Muzikanten en bands die hun eigen weg wilden gaan, en die dingen op hun eigen manier wilden doen. Maandelijks werden één, twee concerten georganiseerd in Zaal 100 in de Amsterdamse Staatsliedenbuurt. En niet zomaar concerten, maar een heus muzieklaboratorium met steeds drie bands op één avond. Trytone vond zichzelf keer op keer opnieuw uit. Al snel werden ook bands uitgenodigd en projecten gestart waarin de Trytone-leden niet per se zelf meespeelden, internationale acts op verschillende podia in Amsterdam.

Na een jaar of vijf waren de Trytone-bands geen vanzelfsprekend onderdeel meer van het jaarlijkse internationale European Trytone Festival. Een daarmee voelde het of Trytone, behalve een groep gemotiveerde muzikanten, voornamelijk concert-organisator was geworden. Dat dreigde een spagaat te worden waar iedereen van af wilde. Een nieuwe focus werd gevonden in allerlei vormen van internationale samenwerking. In 2013 was er een keerpunt: besloten werd om geen structurele subsidie meer aan te vragen, en om veel meer te focussen op het label. Sindsdien is Trytone vooral een *platform*, een *facilitator*. Trytone vond een nieuwe vrijheid, met ademruimte voor de eigen muziek en de muziek op het label.

amsterdam

Is het toeval dat de meeste Trytone-muzikanten in Amsterdam wonen? Nee: de muzikanten die Trytone hebben opgericht waren allemaal studenten geweest van het Amsterdams Conservatorium. En tot nu toe zijn veel van de kernleden op een of andere manier aan die opleiding verbonden. Veel van de internationale muzikanten zijn in Amsterdam 'blijven hangen'. En al is een band met de hoofdstad geen criterium, ja, je kan het wel een Amsterdams collectief noemen. Wat overigens niet hetzelfde is als 'Amsterdamse muziek'. De muziek is internationaal. En dat past dan wel weer bij een metropool als Amsterdam.

internationaal

Een flink deel van het collectief heeft *roots* buiten Nederland. De laatste jaren zijn de internationale scènes ook in Groningen en Den Haag en Rotterdam sterk aan het groeien, maar Amsterdam heeft altijd een sterke internationale aantrekkingskracht gehad. En dus heeft Trytone in samenwerking met locaties als het Bimhuis, Trouw / De Verdieping, Panama, Paradiso, het Stedelijk Museum, tal van festivals en concerten georganiseerd met een internationale programmering. Artistieke uitwisseling mogelijk gemaakt tussen verschillende Europese landen - in internationale projecten als de Trytone Music Kitchen en Jazz Plays Europe. Trytone was gedurende enkele jaren (2009-2013) de Nederlandse poot van een internationaal netwerk van programmeurs en muzikanten in Frankrijk, Duitsland, Luxemburg, Polen, Slowakije...

niet een genre, maar een kwaliteit

Is er een Trytone-stijl? Nee, niet als beperking. Ja, er moet altijd een element van improvisatie in zitten. En het is altijd origineel, oorspronkelijk materiaal. En er is altijd een duidelijk concept. En het is muziek die *echt* door mensen gemaakt is: je moet altijd het leven er in kunnen horen. Het gaat om muziek die door het impro-karakter steeds anders kan klinken. Dus iedere keer als het wordt uitgevoerd kan het min of meer anders klinken. Muziek die van lef getuigt, die een risico durft te nemen. En er moet *fun* in te horen zijn - het is muziek die niet eerbied en heilig ontzag verwacht. Het moet aansprekend zijn voor iedereen die van muziek houdt. Het moet *echte* muziek zijn. Trytone is niet een genre, maar een kwaliteit.

wie

Er is een groep muzikanten, de *kernleden*, die feitelijk als een soort *staf* fungeren. Dat betekent vooral: dingen doen. Klussen. Lid worden kan als je gevraagd wordt, als er een gevoel van wederzijdsheid is. Dat kan ontstaan als je met een voorstel komt om een CD uit te brengen en die past goed in het Trytone-beleid. Voorstellen komen van mensen uit het netwerk, maar ook van mensen die tot dan toe helemaal geen band hebben met bestaande Trytone-leden. Maar uiteraard ook van mensen die mensen kennen die... Toelatingseisen? Nee - hoe zou je die moeten formuleren? Dat is net als met een CD-release: als er géén improvisatie in zit dan zal Trytone het waarschijnlijk niet doen. Tegelijk is dit een oneindige discussie... Wat nou improvisatie? En wat is jazz? Of moet je de term jazz helemaal niet gebruiken?

dhz-mentaliteit

De Trytone-*drive*: een gezonde Doe Het Zelf-mentaliteit. Wil je een CD uitbrengen op Trytone? Dan moet je dat zelf doen. Trytone is er niet op gericht om geld te verdienen aan jouw CD. Wel biedt Trytone de naam, de website, het distributienetwerk. Als muzikant houd je je muziek, en je CD, in eigen beheer.

Bij Trytone is niemand De Baas. Wat er gedaan moet worden, wordt op een heel democratische manier gedaan. Muzikanten van Trytone doen het samen. De structuur is niet-hiërarchisch. Als er een voorstel binnenkomt vergaderen de kernleden. Zij bepalen door simpelweg te stemmen ja of nee. Samen. Er is niet één iemand die beslist wat het publiek leuk vindt - het zijn de artiesten die bepalen wat zij willen maken.

Was er een voorbeeld? Ja, dat was er: de BVHaast. Zelf je releases uitbrengen, en de muziek maken die je zelf wilt maken, op de manier die jij zelf kiest.

waarom

Trytone wil een huis zijn voor muzikanten en voor hun muziek. Trytone wil een band voelen met de muzikanten die bij Trytone betrokken zijn. Er zijn liefhebbers die blijven terugkomen bij het label, die min of meer weten wat ze bij Trytone kunnen verwachten en die toch verrast willen worden. Verrassingen die passen binnen het plaatje, binnen dat onbenoembare dat de sfeer van Trytone bepaalt. En dat is de functie van het label: een naam, een vindplaats, een uitstraling.

nu en straks

Is er eigenlijk wel een toekomst voor (hard copy) CD's? Misschien niet op de langere termijn. Maar er blijft een niche-publiek dat het fijn vindt om een *ding* te hebben dat je in handen kan houden. En dat publiek wil je iets kunnen bieden. Je moet als muzikant je muziek, je *product* ook kunnen presenteren. Wat een goed alternatief gaat worden? Niemand die het kan voorspellen... Maar wat het ook wordt, digitaal of fysiek, draagbaar of draadloos: Trytone kan er een *keurmerk* voor zijn. Met Trytone weet je wat je krijgt - en dat je verrast wordt. Met *echte* muziek.